

Makarna NN

Varbergs kommun
432 80 Varberg

Tillsynsbeslut enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag

Slutsatser

Boverket riktar kritik mot att Varbergs kommun har låtit utredningen dra ut på tiden så att handläggningstiden i ärendet om bostadsanpassningsbidrag blivit anmärkningsvärt lång.

Redogörelse för ärendet

Anmälan

Makarna NN (sökandena) har begärt att Boverket ska granska hur Varbergs kommun (kommunen) har handlagt deras ärende om bostadsanpassningsbidrag. Anmälan gäller bland annat handläggningstiden för ärendet, som handlar om en omfattande anpassning för att bostaden ska fungera för deras son. Sökandena anger i sin anmälan att ärendet inleddes den 22 november 2011 och att det vid tidpunkten för anmälan den 14 november 2013 fortfarande inte fanns en klar ritning. I anmälan gör sökandena gällande att kommunen har tagit fram många olika ritningar, men att de själva inte haft något att säga till om. Dessa ritningar har enligt sökandena aldrig blivit helt klara eller helt bra. Enligt sökandena har det underlag som skickats ut för offert varit bristfälligt och samtidigt kombinerats med krav på detaljerade offerter.

Sökandena anger vidare i sin anmälan att de har fått uppfattningen att handläggaren förhalar ärendet genom att skylla på arbetsterapeuten. Enligt sökandena har handläggaren sagt att han inte har fått intyg. Sökandena anser dock att så inte är fallet, utan att arbetsterapeuten har gjort om intyget flera gånger och aldrig varit något problem.

Sökandena uppger även att de har fått i uppgift att själva ta över allt ansvar gällande kontakter med snickare, hissbolag och olika myndigheter, eftersom handläggaren inte skulle hinna med deras stora projekt.

Kommunens yttrande

Boverket har i skrivelse till kommunen begärt att kommunen yttrar sig över sökandenas anmälan och inkommer med alla handlingar i ärendet, vilket kommunen har gjort.

I sitt yttrande har kommunen bland annat anfört att det inledande hembesöket i ärendet blev uppskjutet på grund av sjukdom hos den ordinarie handläggaren. För att inte ytterligare fördröja ärendet fick en annan handläggare inleda ärendet med ett första hembesök. Sedan dess har den ordinarie handläggaren haft kontinuerliga kontakter med sökandena för att kunna utreda ärendet så att det resulterar i en ändamålsenlig bostadsanpassning.

Kommunen anger vidare att det framgår av dokumentationen i ärendet att sökandena har haft möjlighet att komma med önskemål och förslag på ändringar på de ritningar som handläggaren tagit fram. Vid ändringar och nya önskemål behöver arbetsterapeuten intyga att funktionen är ändamålsenlig, vilket inte alltid har skett. Kommunen menar att det är fyra stora ändringar som har resulterat i att handläggningstiden blivit lång.

Slutligen hänvisar kommunen till den rollfördelning som finns enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag. Enligt kommunen innebär denna rollfördelning att sökandena själva ska styrka sina anspråk, kontakta offertgivare och välja entreprenör att avtala med.

Sökandenas yttrande

Sökandena har fått ta del av kommunens yttrande och getts möjlighet att komma in med ett yttrande angående detta, vilket sökandena har gjort. Av detta yttrande framgår bland annat följande.

Sökandena menar att det inte var till någon nytta att inleda ärendet tillsammans med en annan handläggare än den ordinarie, eftersom de ändå fick göra om samma möte med den ordinarie.

Sökandena menar även att kommunen inte har lyckas med sitt ansvar för att utredningen i ärendet blir så fullständig att ett materiellt riktigt beslut kan fattas, eftersom kommunen inte har lyckats ta fram det underlag som krävs för ett anbud.

Sökandena instämmer i att ändringar har gjorts och att dessa ändringar har diskuterats. Sökandena uppger dock att de har uppfattningen att handläggaren varit mycket bestämmande i dessa diskussioner och inte alltid lyssnat på de behov som arbetsterapeuten menar att sonen har.

Slutligen anser inte sökandena att det funnits fyra förslag, som kommunen hävdar. Sökandena menar att det är 13 ritningar som gjorts i ärendet.

Boverkets bedömning

Boverket har enligt 3 § lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. tillsyn över kommunernas verksamhet med detta bidrag. Boverkets tillsyn omfattar kommunernas formella handläggning av ärenden om bostadsanpass-

ningsbidrag. Boverket granskar alltså inte materiella frågor som exempelvis om intygen styrker behovet av anpassningen eller om sökanden har rätt till bidrag för viss åtgärd eller inte.

Handläggningstiden och kommunens servicesskyldighet

I 4 § förvaltningslagen (1986:223) anges att en myndighet ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Hjälp ska lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

Av 7 § förvaltningslagen framgår att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten efter-sätts.

Kommunen är alltså skyldig att se till att handläggningen inte drar ut på tiden i onödan. Kommunen ska utreda ett ärende så fullständigt som möjligt och därefter fatta beslut. Det är inte förrän det finns ett skriftligt beslut som den sökande har möjlighet att överklaga, om denne inte är nöjd med beslutet. Vad som är en godtagbar handläggningstid i ärenden om bostadsanpassningsbidrag varierar beroende på ärendets omfattning och svårighetsgrad.

Normalt sett räknas handläggningstiden från det att ansökan kommit in till dess beslut är fattat. Det framgår av handlingarna i ärendet att ansökan inkom den 22 augusti 2012, men att ärendet registrerades redan den 10 april 2012. I både sökandenas och kommunens yttrande anges att det förekom kontakter mellan sökandena och handläggaren även innan detta datum, men att något hembesök inte kom till stånd förrän den 10 april 2012. Enligt sökandena har deras ärende inletts den 22 november 2011, vilket inte har motsagts av kommunen. Vid bedömningen av handläggningstiden får således även tiden innan ansökan beaktas. Vidare framgår det av sökandenas yttrande som inkom till Boverket den 22 mars 2014 att något beslut ännu inte fattas. Detta innebär att ärendet har en handläggningstid som är mer än två år innan kommunen fattat beslut i ärendet.

Det framgår av handlingarna att det är ett komplext ärende som gäller en omfattande anpassning, vilket kräver mycket utredningsarbete för att fastställa att anpassningen svarar mot behoven och blir ändamålsenlig. Av handlingarna i ärendet, bland annat kommunens ärendeblad, framgår att en mycket omfattande kommunikation har förekommit mellan sökandena och kommunen. Olika alternativ till anpassning har behandlats och likaså har olika utredningar av faktiska förhållanden beträffande fastigheten företagits. Boverket har förståelse för att ärendet har medfört ett omfattande utredningsarbete.

Boverket vill i detta sammanhang framhålla att en kommun har en utredningsskyldighet som innebär att det är kommunen som ska leda utredningen, men den innebär däremot inte att kommunen måste sköta utredningen själv. Denna rollfördelning gäller även enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag. I ärenden om bostadsanpassningsbidrag är det sökandena som själva ska visa att de har rätt till bidrag genom att se till att det finns intyg som styrker det som ansökan

omfattar. Enligt Boverkets föreskrifter (BFS 1992:46) till lagen om bostadsanpassningsbidrag ska en sökande bland annat bifoga kopia av intyg, anbud eller kostnadsberäkning samt ibland också ritningar till sin ansökan om bostadsanpassningsbidrag. I första hand ankommer det på således på sökanden själv att ange vilka åtgärder ansökan ska omfatta och att kontakta entreprenörer och andra som ska vara med i byggprocessen. Samtidigt framgår det, som nämnts ovan, av 4 § förvaltningslagen att kommunen har en servicesskyldighet som innebär att kommunen ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda. Det är emellertid viktigt att kommunen tidigt i processen informerar sökandena om deras ansvar i ett ärende om bostadsanpassningsbidrag. Boverket tolkar sökandenas uppgift om att de tycker att de själva fått ta stort ansvar i ärendet som att kommunen inte har informerat sökandena tillräckligt om rollfördelningen som gäller enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag. Boverket uppmanar därför kommunen att fortsättningsvis informera sökande i ärenden om bostadsanpassningsbidrag om vilken rollfördelning som lagen anger och att kommunen förvissas sig om att den sökande har förstått vad detta innebär.

Kommunens ansvar för att leda utredningen tillsammans med kraven i 7 § förvaltningslagen innebär att kommunen ska se till att ett ärende utreds så att det går att fatta ett beslut, men ska samtidigt se till att ärendet inte utreds onödigt länge. För att handläggningstiden inte ska bli för lång kan kommunen till exempel behöva ange ett sista datum för vissa moment i handläggningen i sin kommunikation med sökanden. Samtidigt får naturligtvis inte kommunens egen handläggning dra ut på tiden i onödan. Detta mot bakgrund av att kommunen har ett ansvar att leda utredningen fram till dess att ett beslut har fattats i ärendet. Mot bakgrund av vad som framkommit i ärendet har Boverket uppfattningen att den totala handläggningstiden gått utöver vad som kan anses skäligt. Varbergs kommun borde ha kunnat avsluta utredningen och fatta ett beslut som sökandena kunnat överklaga, om de inte var nöjda med innehållet i eller omfattningen av beslutet. Boverket riktar därför kritik mot att kommunen låtit utredningen dra ut på tiden så att handläggningstiden i ärendet blivit anmärkningsvärt lång.

I detta ärende har juristen Johan Kjellberg beslutat. Juristen Kajsa Petersson har varit föredragande.

Johan Kjellberg
jurist

Kajsa Petersson

jurist